

Miljørapport fra Norsk Skogsertifisering for virksomheten i 2022

Oslo, oktober 2023

Norsk Skogsertifisering

Omfang og virksomhet

Norsk Skogsertifisering (NSS) ble opprinnelig sertifisert av Det Norske Veritas i henhold til ISO 14001 Levende Skog skogstandard 2. mai 2000. Resertifisering er etter dette gjennomført hvert 3. år seinest i mai 2018. Dette tilsier at ny resertifisering skal gjennomføres i 2021, med revisjon planlagt til uke 7. Selskapet er nå sertifisert i henhold til ISO 14001: 2015 og Norsk PEFC skogstandard fra 2016. Denne rapporten beskriver erfaringene etter mer enn 20 års virksomhet som sertifisert selskap, men har hovedfokus på resultater fra 2022.

Selskapets miljøpolitikk ble behandlet av styret i april 2020. Følgende politikk ble da vedtatt:

Norsk Skogsertifisering sammen med tilknyttede eiendommer skal arbeide for et sertifisert bærekraftig skogbruk, hvor hensyn til naturmiljø, friluftsliv, HMS og andre sosiale verdier ivaretas på en god måte sammen med skogbrukets potensial for CO2-binding og økonomisk verdiskaping.

Utgangspunktet for arbeidet er en forpliktelse til å følge norsk lov og gjeldende Norsk PEFC Skogstandard.

Norsk Skogsertifisering og tilknyttede eiendommer skal:

- Arbeide for økt kompetanse i hele organisasjonen om skogbrukets mulige påvirkning på miljø, klima og friluftsliv, og hvordan dette kan balanseres mot et mål om rasjonell og lønnsom skogsdrift.
- Drive et systematisk arbeid for å hindre forurensing og forbedre de samlede klima og miljøeffekter av det skogbruk som utøves, basert på et prinsipp om kontinuerlig forbedring.
- Arbeide for alminnelig tillit til vårt miljøstyringssystem gjennom praktisering av stor grad av åpenhet om relevant miljøinformasjon.
- Med tydelighet formidle innhold og krav i miljøarbeidet til egne medarbeidere, underleverandører, kunder og allmennhet.
- Arbeide for rasjonell integrering av skogstandard og HMS med annet kvalitetssikringsarbeid i alle ledd i produksjonskjeden.

Selskapets miljømål sammen med strategi for å nå målene ble sist revidert i mars 2020. Miljømålene vedtas av styret etter en forutgående prosess hvor vi har vurdert behovene for forbedringer i vår virksomhet, samt status for måloppnåelse av de gamle miljømål. Behov for nye miljømål vurderes fortløpende, basert på erfaringer samt ISO 14001:2015. Normalt revideres målene hvert 2. år.

Alle skogeiere som inngår avtale med NSS slutter seg samtidig til miljøpolitikken og miljømålene som er vedtatt for selskapet. Skogeiendommene vil i tillegg ha enkelte mer spesifikke mål for egen virksomhet. Gjeldende miljøpolitikk og miljømål er alltid tilgjengelig på vår hjemmeside www.skogsertifisering.no

Miljømål for Norsk Skogsertifisering
Vedtatt av styret 5. mars 2020.

Norsk Skogsertifisering skal være blant landets fremste fagmiljøer innenfor bærekraftig skogbruk og skogsertifisering. Norsk Skogsertifisering skal bidra til en kostnadseffektiv, uavhengig og troverdig sertifisert kvalitetssikring av et bærekraftig skogbruk på eiendomsnivå i Norge, med utgangspunkt i gjeldende miljøpolitikk for virksomheten.

Hovedmålet er å videreutvikle system og rutiner for praktisering, dokumentasjon og kvalitetssikring av miljøsertifisering basert på PEFC og ISO 14001 på de enkelte tilknyttede eiendommer, slik at dette blir en naturlig og innarbeidet del av det løpende skogbruk. Det skal være en løpende prosess med stadig forbedring av så vel rutiner og systematikk som miljøtilpasninger.

Spesiell innsats skal bli gjort på de felter hvor miljøeffektanalyser, risikoanalyser, samsvarsanalyser, innspill fra eksterne og interne parter samt løpende revisjoner viser de klareste forbedringspotensialer.

Med dette som utgangspunkt er det satt opp følgende konkrete delmål for perioden fram til utgangen av år 2021 (målperioden):

- Delta i arbeidet med revidering av Norsk PEFC Skogstandard, på administrasjon og styrenivå.
- Starte arbeid med implementering av Norsk Skogstandard når resultater fra revisjonsarbeidet foreligger.
- Starte arbeid med å etablere digital løsning for planlegging og dokumentasjon av tiltak i skog.
- Arbeide for økt innsats på bedring av skogens karbonbinding, med spesielt fokus på ytterligere økt innsats på planting og ungskogpleie, jfr registrert nivå for 2019.

Pr. 31. desember 2021 hadde 14 eiendommer/skogbruksvirksomheter inngått full avtale med NSS. Sertifiseringen er uavhengig av virkesomsetning og tilknyttede eiendommer kan selge tømmer som sertifisert til den tømmerkjøper de måtte ønske. Eiendommene har til sammen ca. 4 230 500 daa, hvorav 2 048 440 daa er produktiv skog. Arealet har økt noe siste år ved at medlemmer har kjøpt eiendom.

I tillegg til antall eiendommer og areal angitt ovenfor, kommer Stangeskovene AS. De har eget ISO 14001-sertifikat, men har avtale om å bruke den delen av NSS sin systemdokumentasjon som er relevant for dem samt inngå i selskapets opplegg for internrevisjon og opplæring.

Pr. 1. januar 2022 inngår følgende eiendommer/virksomheter i NSS sitt sertifikat:

PEFC	PEFC
Eidskog kommuneskoger	Fritzøe Skoger
Hans Olsen Rustand	Løvenskiold Fossum
Høibraaten Skog	Løvenskiold Skog (Vækerø)
Landåsskogene DA	Mathiesen Eidsvold Værk
Oslo kommuneskoger	Maarud Gård
Selvik Bruk AS	
Værdalsbruket AS	
Meraker Bruk AS	

Revisjoner

NSS er blitt revidert 24 ganger av Det Norske Veritas, hovedrevisjon i 2000 og 5 oppfølgingsrevisjoner, fram til ny hovedrevisjon i april 2003. Deretter har vi hatt årlige revisjoner. Veritas har i

sine revisjoner besøkt alle eiendommene minst en gang i forbindelse med revisjon i løpet av perioden 2000 – 2022.

NSS har selv gjennomført oppstartsrevisjon på alle eiendommer som er med i ordningen, samt rutinemessige oppfølgingsrevisjoner/internrevisjoner. Totalt var det pr. 1. januar 2023 gjennomført 213 eiendomsviser rutinerevisjoner på eiendommene i tillegg til oppstartsrevisjonene. I 2022 ble det gjennomført oppfølgingsrevisjoner på **10** eiendommer pluss internrevisjon av Stangeskovene. Totalt er **28** drifter eller skogkulturtiltak kontrollert i felt.

I tillegg foretas systematisk og dokumentert egenkontroll og internkontroll på de enkelte eiendommer.

NSS gjennomfører også for egen virksomhet en årlig intern systemrevisjon.

Registreringer

Kantsoner

Kantsoner er registrert under alle revisjonsbesøk når vi har besøkt drifter hvor dette har vært aktuelt. Det er fokusert spesielt på kantsoner som følge av vannsystemenes betydning i skogen, der det følger av norsk PEFC-skogstandard at kantsoner skal utvikles eller spares. Bevaring av kantsoner er også aktualisert gjennom tydeligere håndheving av regelverket i Vannressursloven, spes. §11.

Registreringen skjer slik at vi ved alle feltkontroller av drifter hvor det er aktuelt å ha kantsoner, anslår kantsonens gjennomsnittlige bredde i felt. Tabellen nedenfor viser årlige gjennomsnitt av anslåtte kantsonebredden.

Kantsonebredden er anslått med utgangspunkt i kantsoneareal som faktisk er satt igjen. Eventuelt avvirket areal i kantsoner hvor det har stått ensjikt og ustabil granskog eller hvor hogst i kantsone er gjort av friluftshensyn, er ikke inkludert i anslagene på kantsonebredde. I slike situasjoner er gjennomsnittlig bredde på skogledd kantsone angitt.

Siste år er gjennomsnittlig anslått kantsonebredde beregnet til 16,3 m. For siste 10-årsperiode er gjennomsnittlig kantsonebredde registrert til 13,6 m.

Utvikling i registrert kantsonebredde:

År	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Meter	17,2	15,9	14,8	13,9	10,7	13,0	11,8	10,4	13,7	16,1	15,3	16,3

Det er usikkerhet forbundet med registrering av kantsonebredde, og det vil være element av tilfeldighet i registrert utvikling fra år til år. De siste årene har synet på kantsonebredde endret seg. Dette gjelder både bredde og tilpasning til forholdene på stedet. Gjennomsnittet for de siste 5 år er 14,4 m og altså svakt økende over tid.

Gjennomsnitt som er registrert gjelder også areal hvor kantsonen er avvirket for å etablere ny kantsone, jfr. standardens krav. Slik avvirket kantsone registreres med bredde =0, for strekning hvor kantsonen i sin helhet er hogget. Kantsonen blir i slike tilfeller registret ut ifra hva som faktisk er satt igjen, og ikke hva den fremtidige kantsonen er ment å bli.

Vurdert mot kravet i skogstandarden, oppfattes kantsonebreddene akseptable. Som gjennomsnitt ligger registrerte kantsonebredder på det nivå som angis i standarden.

Revidert PEFC standard fra 2023 har skjerpede krav til kantsoner, spesielt for smalere bekker. Dette vil forhåpentligvis synes fra neste år. Samtidig er håndhevingen av Vannressurslovens §11 styrket de siste årene og det demper effekten av endringer i PEFC-kravene.

Hogstform

Omfanget av lukkede hogster er vurdert basert på informasjon og anslag fra gjennomførte revisjoner, samt fordeling av revisjonsfelter. Vurderingene bygger på eiendomsvise anslag de siste årene og angir omfang på lukkede hogster til å være 6 - 10 % av avvirkningsvolum. Tynninger er ikke inkludert i disse tallene. Det er vesentlig usikkerhet knyttet til anslagene for lukket hogst.

Forskjeller mellom eiendommene i naturgitte forhold, som for eksempel topografi, skogens sjiktning og aldersfordeling, gjør at potensialet for lukket hogst varierer en god del. Oslo kommuneskog, som i all hovedsak benytter lukkede hogstformer, bidrar vesentlig til å trekke gjennomsnittet opp, men på flere av de andre eiendommene gjøres det en innsats for å øke omfanget av lukket hogst. Den største utfordringen er stabilitet. For eiendommer med overvekt av homogen granskog er det utfordrende å raskt øke omfanget med lukket hogst.

Tynning er tilsvarende registrert til å utgjøre en andel på ca 11 % av samlet avvirkning.

Flere av eiendommene i Norsk Skogsertifisering deltar i forskningsprosjekter drevet av NIBIO og/eller NMBU der det gjennomføres forsøk på konvertering av arealer til lukket hogst.

PEFC Skogstandard sier at lukket hogst skal gjennomføres i granskog «der det økonomisk og biologisk ligger godt til rette for dette». Utfordringen er at det er relativt få steder hvor dette er tilfellet, og at egnethet for lukket hogst varierer med forventet frøsetting de enkelte år. Enkelte eiendommer har prioritert lukkede hogster mot høyere-liggende områder grunnet dårlige erfaringer i deler av den lavereliggende skogen. Det har de siste årene på enkelte av eiendommene vært en del vindfall, tørke og billeskader i den eldre skogen, noe som har bidratt til å styre både valg av hogstform og bestand for hogst.

Flatestørrelse

Vi registrerer flatestørrelse på alle feltkontrollerte hogster. Dette gir ikke et statistisk holdbart gjennomsnitt, men gir likevel en indikasjon på nivået. Gjennomsnittlig flatestørrelse registrert på feltkontrollene i 2022 var 36 daa.

År	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dekar	34	28	33	33	34	30	38	36

Det er ingen spesiell utvikling i flatestørrelse de siste 5 år. Det er stor spredning i flatestørrelse, både mellom eiendommer og innenfor den enkelte eiendommen.

Skogkultur

Norsk PEFC skogstandard fokuserer på planting og stadfester foryngelsesplikten. Samtidig ser vi at god skogkultur stadig trekkes fram for økt CO2 binding. Vi følger opp dette på revisjoner, og registrerer aktivitetsnivå for planting og ungskogpleie. For 2019 og 2020 har aktivitetsnivået vært (tallene i tabellen relativ skogkultur er uten Værdalsbruket som har lav avvirkning og stor skogkulturaktivitet):

Tiltak	Samlet omfang		Omfang relativt til avvirkning (relatert til volum slutthogst)		Omfang relativt til avvirkning i Norge totalt	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Planter	1 829 680	1 714 000	4,9 pl/m ³	5,1 pl/m ³	3,4 pl/m ³	4,1 pl/m ³
Ungskopleie (daa)	20 791	19 610	49 daa/1000 m ³	37,8 daa/1000 m ³	18,9 daa/1000 m ³	23,4 daa/1000 m ³

Aktiviteten for eiendommene i NSS er dels vesentlig høyere enn gjennomsnittlig nivå for skogbruket i Norge.

Det er i andre sammenhenger antydnet at omfanget ungskogpleie i Norge minst burde doubles. Vår oppfatning er at nivået for eiendommene i NSS ligger godt over det generelle nivået i Norge og stort sett er a jour med skogkulturarbeidet.

Omfanget av planting ligger også klart høyere enn nasjonalt gjennomsnitt. Dette bekrefter god aktivitet på eiendommene, men kan nok også delvis forklares med relativt lav furuandel på eiendommene i NSS, sammenliknet med landet totalt.

Opplæringstiltak/kompetanseutvikling

Kompetanseutvikling skjer for NSS på 2 nivåer:

- Utvikling av kompetanse i sentral-leddet som faglig grunnlag for selskapets virksomhet.
- Formidling av kompetanse fra selskapet til eiendommene og ikke minst formidling av kompetanse og erfaring mellom eiendommene.

I tillegg skjer det et ikke uvesentlig og systematisk arbeid på de enkelte eiendommene med utvikling av egen kompetanse.

Kompetanseutviklingen sentralt har i 2022 bestått av:

- Intern opplæring av ny daglig leder

- Deltakelse i prosess for etablering av norsk FSC standard for skogforvaltning.
- Deltakelse i prosess for revidering av norsk PEFC skogstandard.
- Deltakelse i ulike FoU-prosjekter
- Aktiv deltakelse i fora for samordning og erfaringsutveksling mellom miljøansvarlige hos de ulike sertifikatholdere i Norge.
- Deltakelse i styret for PEFC Norge.

Relevante FoU-prosjekter som vi har deltatt i 2022 har vært:

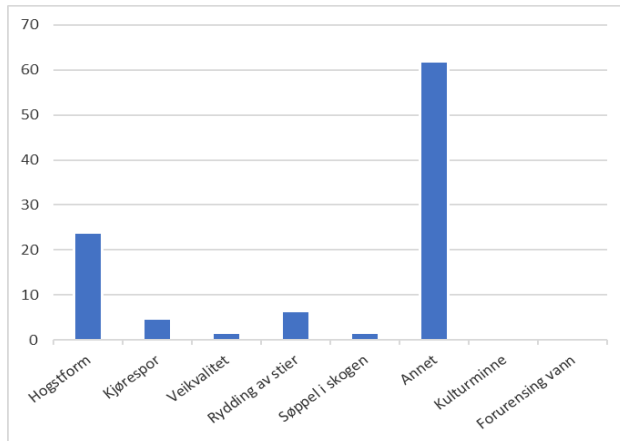
Tittel	Samarbeidspartner
Båndlav, hva tåler denne truede arten av påvirkning?	Norges Skogeierforbund, Viken Skog, NIBIO og biolog Reidar Haugan
EcoForest - Forestry effects on biodiversity, carbon stocks and ecological processes in mature boreal forests	www.ecoforest.no , NMBU, UiO, NIBIO, NINA, WWF, Sabima
SustMultBiomass - Sustainable and multifunctional use of forest biomass	SLU, NMBU, NINA
Lukket hogst - Undersøkelse av resultater med hensyn til stabilitet, tilvekst og foryngelse etter gjennomførte lukkede hogster.	NIBIO og Glommen Skog
Miljøbelter - Erfaringer med miljøbelter på lassbærere	

Formidling av kompetanse fra NSS til eiendommene skjer gjennom en årlig fagsamling, internrevisjoner, utsending av skriftlig materiale, bruk av hjemmeside og direkte kommunikasjon.

Eksterne henvendelser/klager

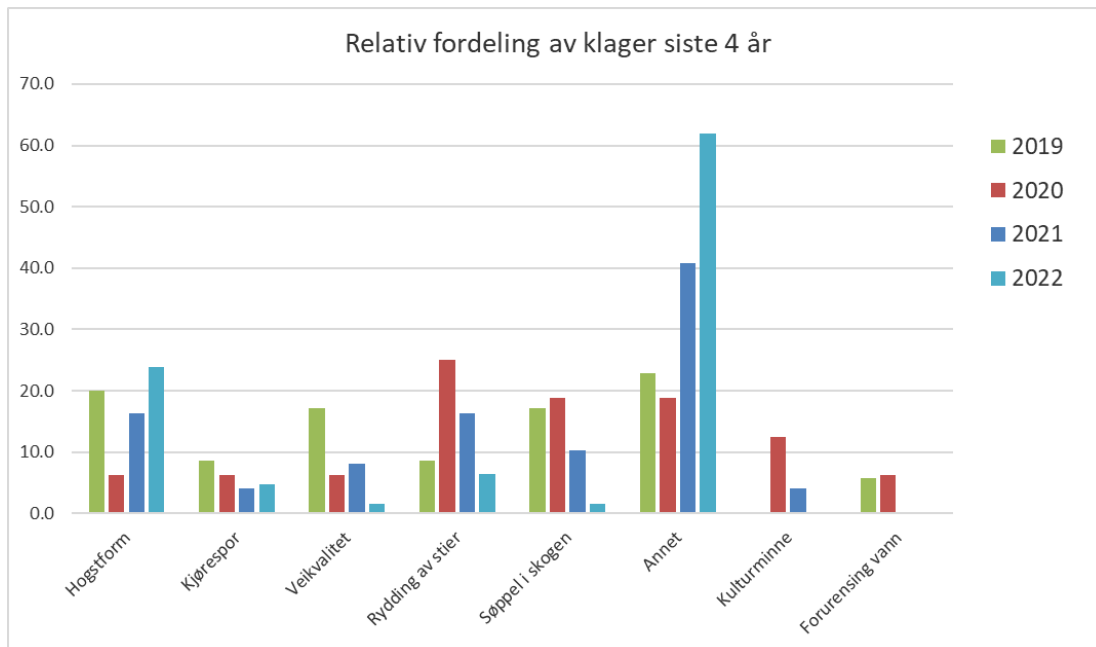
Eksterne henvendelser eller klager er registrert til 9 av eiendommene. De øvrige eiendommer har ikke mottatt noen eksterne henvendelser som kan ha preg av klage. Totalt er det loggført 63 henvendelser, men en stor del av disse har mer preg av forespørsel enn klage. 16 av henvendelsene kan sies å ha preg av klage knyttet til skogsdrift og etterlevelse av PEFC skogstandard. Ingen klager kan sies å påpeke vesentlige mangler i gjennomføring eller praktisering av skogstandard.

Figur 1 viser registrerte klager i 2022 fordelt på kategori. Det har vært noe mer klager knyttet til hogstform det siste året. Det skyldes trolig omtale av temaet i media. Posten «Annet» har økt betydelig og inneholder en rekke forskjellige henvendelser. Dette er blant annet generelle klager på hogst (ikke hogstform), henvendelser om bruk av veier til forskjellige formål, rydding av nye stier eller ønske om hogst/rydding rundt stier eller hytter.

Figur 1. Registrerte klager og henvendelser.

Utviklingen av klager de siste 4 år vises i Figur 2. Grafen viser utvikling i den relative fordeling av klagen de siste årene, med hvert tema i prosent av samlet antall klager det enkelte år.

Figur 2. Relativ fordeling av klager siste fire år.

Forhold til HMS og forurensningsrisiko

Vi har i 2021 ikke registrert avvik eller observasjoner knyttet til ren forurensnings-skade. Vi har i internrevisjonene gjennom året hatt oppfølging av HMS og risiko for skade på 3. person knyttet til velteplassarbeid.

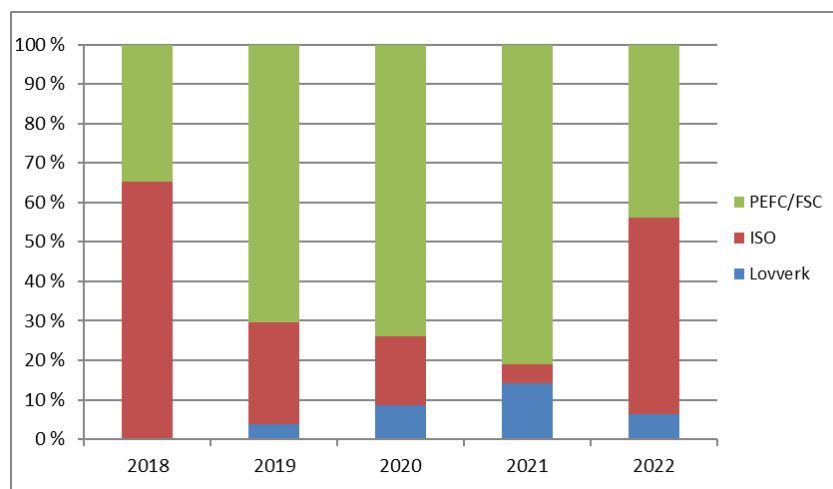
Forhold til nye standarder

Vi har i 2021 ikke fått nye standarder som direkte følger av eget sertifikat.

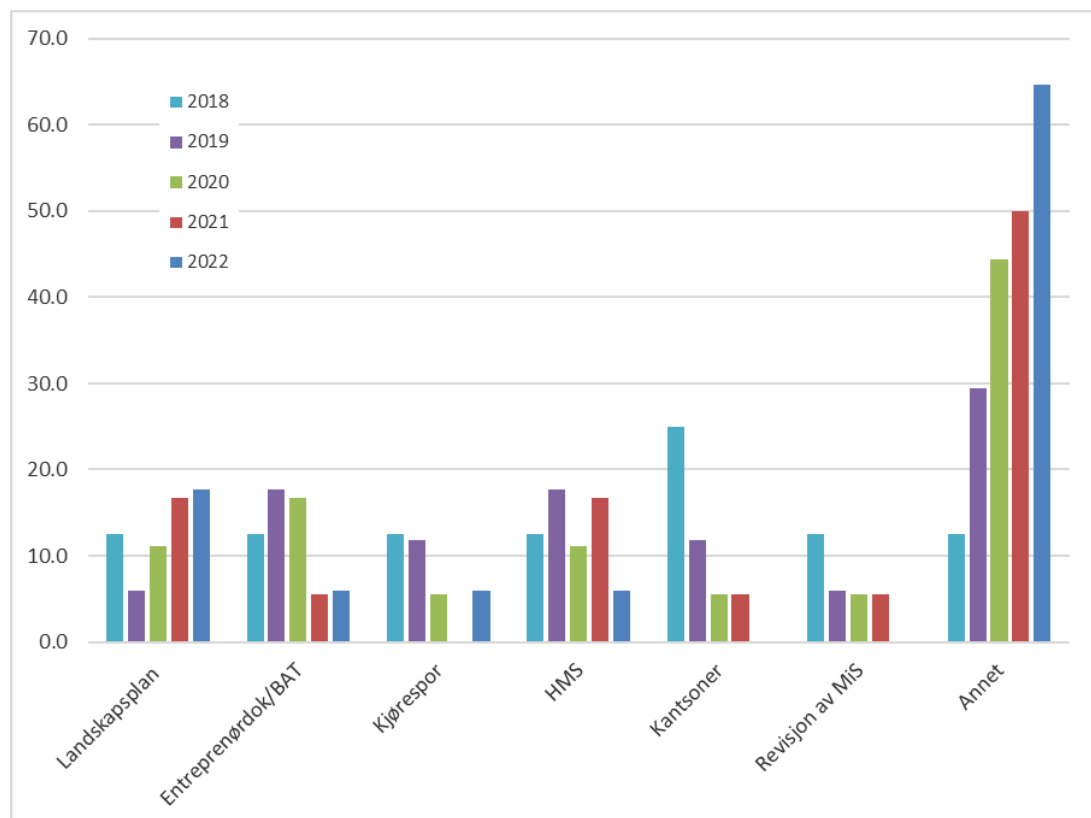
Avvik og observasjoner

Avvik og observasjoner er registrert både for NSS som selskap, gjennom eksterne revisjoner og foretatte internrevisjoner på enkelteierdommer. I tillegg er det registrert interne avvik på de enkelte eiendommer som følge av eiendommenes egen internkontroll. Nedenfor er beskrevet de avvik og observasjoner/merknader som er fremkommet gjennom eksterne og interne revisjoner på eiendomsnivå. Interne avvik registrert av den enkelte eiendom inngår ikke, og kommer følgelig i tillegg.

Med observasjoner eller merknader menes skriftlige kommentarer i revisjonsrapportene.

Figur 3. Registrerte avvik og observasjoner som vises her er relativ fordeling av avvik og observasjoner registrert på eiendommene de siste 5 år, klassifisert på regelverk.

Figur 4. Figuren viser fordeling av registrerte avvik og forbedringsområder i forhold til Norsk PEFC Skogstandard de siste 5 år.

I 2022 er til sammen 13 avvik og observasjoner knyttet til PEFC skogstandard. Registreringene under «annet» er 11 observasjoner. Flere av eiendommene har behov for å oppdatere landskapsplanen med strategi for lukket hogst og skogkultur.

Det er i 2022 ikke identifisert avvik knyttet til hogst inn i MiS, naturtyper eller reservatareal, men et avvik knyttet til håndteringen av et eldre avvik.

Vurdering av miljømål

Resultatene fra denne sammenstillingen av miljøstatus i forhold til de punkter som er evaluert gir et grunnlag for en foreløpig vurdering av hvordan NSS med tilsluttede eiendommer ligger an i forhold til egne definerte miljømål.

Mål	Vurderingsmål/oppgaver	Oppfølging
Delta i arbeidet med revidering av Norsk PEFC Skogstandard, på administrasjon og styrenivå.	Vi engasjerer oss i arbeidet med formål å bli representert i forhandlingsutvalg, for å få innflytelse på utfall.	Vi har deltatt aktivt i prosessen, og deltar i arbeidsgruppene for standardutvikling, samt i interne utvalg på skogeiersiden.
Starte arbeid med implementering av Norsk Skogstandard når resultater fra revisjonsarbeidet foreligger.	Det må lages informasjonsmateriell og opplegg for ny standard, og starte formidling.	Implementering startet høsten 2022 og følges opp i 2023 konkret mot eiendommene og for eksempel utvikling av kurs.
Starte arbeid med å etablere digital løsning for planlegging og dokumentasjon av tiltak i skog.	Avklare muligheter for mer tidsmessig system, primært i samarbeid med Nortømmer.	Arbeidet er fulgt opp mot Nortømmer, med tanke på løsning for gruppen av mer selvstendige eiendommer. Flere av eiendommene involveres i arbeidet. Stort behov for innsats i 2023.
Fortsatt arbeid med skogens karbonbinding.	Omtale økonomisk lønnsomhet og klimanytte i fagsamlinger, samt følge opp temaet på revisjoner. Delta i arbeid knyttet til karbonkreditter.	Temaet er inkludert i årsrapport og følges opp i fagsamling og revisjoner. Eiendommene ligger relativt høyt i investeringsnivå for skogkultur, sammenliknet med norsk nivå.
Øke kompetansen om lukket hogst.	Etablere kurs både i egen regi og gjennom Skogskolen. Omtale temaet på samlinger, i artikler, ved revisjon mm.	Vi deltar i prosjekter og jobber tett med Nortømmer i utviklingen av kompetanse både hos egne og innleid arbeidskraft. Fagkunnskap skal formidles til medlemmer i NSS og NORSKOG.

Samsvar

Oppfølging av vår samsvarsforpliktelse i forhold til ISO 14001:2015 følger av våre rutiner for internkontroll og revisjoner, vurderingen av etterlevelse av miljømål samt eksterne henvendelser.

Utfallet av disse fremgår av oppsummeringen av avvik og observasjoner, oppsummeringen av eksterne henvendelser og vurderingen av måloppnåelse knytte til miljømål. Med de avvik som er registrert samt noe mangler i måloppnåelse vurderes det ikke å være vesentlig svikt i samsvar mellom kravene, forpliktelser og resultater.

Oslo, oktober 2023
Norsk Skogsertifisering